

16 listopada 2010

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego
ul. Filtrowa 57

PL-00 950 Warszawa

esp@nik.gov.pl

Pismo posiada wersję elektroniczną: <http://ste-silesia.org/listy/NIK20101116.pdf>

Dokumentacja postępowania:

<http://ste-silesia.org/dokumenty/KPGO2014/>

http://www.mos.gov.pl/kategoria/3340_krajowy_plan_gospodarki_odpadami_2014/

Statut STE-Silesia: <http://ste-silesia.org/statut.pdf>

Odpis pełny KRS: <http://ste-silesia.org/KRS.pdf>

Podpis elektroniczny: certyfikat kwalifikowany CERTUM nr 33d6a

WNIOSEK

o skontrolowanie rezygnacji Ministra Środowiska z obowiązku przeprowadzenia
Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko dla projektu Krajowego Planu
Gospodarki do roku 2014 (KPGO2014)

Szanowny Panie Prezesie,
Wysoka Izbo,

W imieniu Stowarzyszenia Technologii Ekologicznych SILESIA zwracam się z
uprzejmą prośbą o podjęcie z własnej inicjatywy przez Najwyższą Izbę Kontroli
sprawdzenia rzetelności, legalności oraz oceny ewentualnego negatywnego wpływu
na środowisko decyzji¹ Ministra Środowiska z dnia 9 sierpnia 2010 roku o
odstąpieniu od przeprowadzenia Strategicznej Oceny Oddziaływania na
Środowisko (sooś) dla projektu Krajowego Planu Gospodarki Odpadami do roku
2014 (KPGO2014) z dnia 30 lipca 2010 roku.

¹ Pismo Ministra Środowiska nr DGO pg-4050-41/18/10ŁD z dnia 9 sierpnia 2010 roku. Treść wszystkich wymienionych pism i dokumentów zapisana jest na serwerze ministerstwa lub naszego stowarzyszenia w [linkach](#) podanych w nagłówku naszego wniosku do NIK.

UZASADNIENIE

Podstawą do odstąpienia od przeprowadzenia sooś są przepisy art. 48 ust 1 i 2 uooś², gdzie odstąpienie może nastąpić, gdy organ opracowujący projekty „uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko” i dotyczy „wyłącznie projektów dokumentów stanowiących niewielkie modyfikacje w ustaleniach przyjętych już dokumentów lub projektów dokumentów dotyczących obszarów w granicach jednej gminy”.

Wg art. 48 ust 3 uooś odstąpienie takie powinno być uzasadnione wg listy aspektów wymienionej w art. 49 uooś.

Wg naszej oceny odstąpienie od przeprowadzenia sooś dla KPGO2014 oraz jego uzasadnienie³ w wyraźny sposób łamą przytoczone przepisy.

Lektura projektu z 30 lipca 2010 oraz z 3 listopada 2010 wskazuje, że zmiany są istotne, a niektóre wyliczenia bardzo konkretne, łącznie z przyseregowaniem⁴ pewnych typów technologii do określonego typu zabudowy. Paradoksalnie też pogłębia się przepaść między „ścianą wchodnią” RP, gdzie istnieją najcenniejsze tereny NATURA 2000 w Polsce przy najsłabszej infrastrukturze gospodarki odpadami a terenami wysoko zurbanizowanymi, gdzie planuje się duże inwestycje w drogie i technicznie skomplikowane instalacje. Jako przykład możemy podać stan gospodarki odpadami w woj. Podlaskim, gdzie po 2013 roku praktycznie żadne składowisko nie będzie spełniało minimalnych wymagań unijnych lub będzie, jak to ma miejsce w Białymstoku , przepełnione i użytkowane tylko warunkowo.

Szczególną rolą Planów Gospodarki odpadami jest umożliwienie wypełnianie przez Polskę różnych zobowiązań unijnych wynikających z implementacji dyrektyw unijnych oraz przepisów prawa krajowego. Oto art. 5 dyrektywy „składowiskowej” 1999/31/WE oraz odpowiedni art. 16a ustawy o odpadach przewiduje zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach odpowiednio do 75% (do końca 2010 roku) , 50% (2014) czy 35% (2020) ilości tych odpadów składowanych w roku 1995. Tymczasem w nowym projekcie KPGO2014 z 3 listopada 2010 na stronie 14 w tabeli 3 przedstawiony jest następujący wzrost ilości odpadów „bio” wytworzonych w latach 1995-2008:

Lp.	Wyszczególnienie	1995*	2004*	2008
1	Papier i tektura, tys. Mg	-	2181	1520,5
2	Odpady z terenów zielonych, tys. Mg	-	326	549,4
3	Odpady ulegające biodegradacji zawarte w odpadach pozostałych, tys. Mg	-	3015	4543,6
4	Razem, tys. Mg	4381	5522	6613,5
5	Masa wytworzonych odpadów, tys. Mg	9961	11 802	12194,4

² Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko ([Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227](#))

³ W nowym projekcie KPGO2014 z dnia 3 listopada 2010 , str. 74-75

⁴ Wg naszego zestawiania kosztów inwestycyjnych wg KPGO2014 akurat na najcenniejszych przyrodniczo terenach wiejskich ma nastąpić koncentracja składowania odpadów przy relatywnie mniejszych nakładach na recykling i kompostowanie w przeliczeniu w PLN na mieszkańca

Z powodu faktu, że nie zrealizowano założeń zarówno KPGO2006 jak i KPGO2010 i nadal doskonała część odpadów komunalnych jest składowana bez jakiegokolwiek przerobu na składowiskach, trudno w tym wypadku mówić o zmniejszeniu frakcji „bio” kierowanej na składowiskach, skoro nastąpiło istotne zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów bez zwiększenia poziomu recyklingu i odzysku.

„Niewielkie modyfikacje” KPGO2014 w stosunku do KPGO2010 oznaczałyby w tym wypadku nadal trwanie w tym niekorzystnym dla środowiska stanie i narażają nasz kraj na utratę prestiżu międzynarodowego m.in. poprzez wdrożenie przez Komisję Europejską postępowania przed ETS w Luksemburgu za niewypełnienie ustaleń w/w dyrektywy „składowiskowej”.

Sooś dla różnych wariantów KPGO2014 pozwoliłoby na analizę, jakie wyjście z tej niekorzystnej sytuacji byłoby najbardziej korzystne dla środowiska.

Trudno też mówić o kontynuacji KPGO2014 w stosunku do 2010, skoro Ministerstwo Środowiska wdrożyło dwie ważne inicjatywy ustawodawcze, które tak naprawdę oznaczają rewolucję w gospodarowaniu odpadami komunalnymi:

- a) projekt przejęcia przez gminy własności odpadów komunalnych przez nowelizację ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach
- b) projekt nowej ustawy o odpadach, która będzie musiała w pełni implementować przepisy nowej ramowej dyrektywy o odpadach 2008/98/WE z dnia 22 listopada 2008 roku (m.in. poziom recyklingu odpadów budowlanych na poziomie 70%, selektywna zbiórka u źródła, utrata własności odpadu).

KPGO2014 a tym bardziej KPGO2010 nie przeprowadził analizy możliwych zmian oraz perturbacji na rynku odpadów komunalnych w okresie przejściowym oraz po wdrożeniu systemu.

W decyzji Ministra Środowiska z dnia 9 sierpnia o odstąpieniu od sooś nie ma porównania prognozowanych skutków oddziaływania na środowisko istniejącego KPGO2010 **z oddziaływaniem rzeczywistym** gospodarki odpadami na środowisko. Nie można też powiedzieć, że obrany w KPGO2010 kierunek postępowania z odpadami jest słuszny i korzystny dla środowiska. Wręcz odwrotnie, w licznych wypowiedziach prasowych Minister Kraszewski kreślił bardzo negatywny obraz sytuacji bieżącej. Także w niedawnych założeniach⁵ do projektu ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 19 lipca 2010 roku mowa jest o tym, że **14% wszystkich zebranych odpadów trafia na dzikie wysypiska** oraz o **wzmoczeniu się tego procederu**.

Także wyniki gospodarki komunalnej przez Najwyższą Izbę Kontroli wskazują na niezadowolający stan gospodarki komunalnej w naszym kraju, szczególnie z uwagi na nierespektowanie przepisów prawa i płynących z nich obowiązków przez gminy a także przez przedsiębiorców. Wg NIK wciąż 71 proc. skontrolowanych gmin nie objęło mieszkańców zorganizowaną zbiórką wszystkich odpadów komunalnych. Zaledwie 41 proc. samorządów zapewniło warunki do selektywnego zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów ulegających biodegradacji. Jednocześnie prawie we wszystkich gminach (91,7 proc.) stwierdzono występowanie dzikich wysypisk⁶.

⁵ Internet MOS: http://www.mos.gov.pl/g2/big/2010_07/1b5abd7d2752c43258eeea28f9a4cbc.pdf

⁶ Artykuł „druzgoczący raport o śmieciach” z 15 czerwca 2010 roku:

http://www.samorzad.pap.pl/palio/html.run?_Instance=cms_samorząd.pap.pl&_PageID=2&s=depesza&dep=72179

Trudno w tym wypadku mówić, że kontynuacja realizacji KPGO2010 w nowym KPGO2014 nie będzie miało znaczącego wpływu na środowisko, być może wpływ ten będzie negatywny, jak wskazuje rzeczywistość. Dlatego wg naszej oceny odstąpienie od przeprowadzenia SOOŚ dla KPGO2014 jest w myśl art. 48 ust 1 uoś niedopuszczalne.

Z poważaniem

Tomasz Wolny

STE Silesia Opole (podpis elektroniczny CERTUM – certyfikat 33d6a)

hydroxy@o2.pl

Tel 77-4510349 ; 0049 351 206 9878

Fax 77-4510349 ; 0049 351 206 9880